

Sygn. akt: I C 208/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Krośnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Krzysztof Kukła
Protokolant:	Sek. sądowy Anna Guzik

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2018 r.

sprawy z powództwa N. M.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę 15000 zł

I. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki N. M. kwotę 10 000 zł (dziesięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie płatnymi od dnia 23 kwietnia 2016 do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki N. M. kwotę 2348,86 zł (dwa tysiące trzysta czterdzieści osiem złotych 86/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

IV. nakazuje kasie Sądu Rejonowego w Krośnie zwrócić powódce N. M. kwotę 43,71 zł (czterdzieści trzy złote 71/100) tytułem nadpłaconej zaliczki na biegłego.

Sygn. akt I C 208/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15 czerwca 2018 r.

Powódka N. M. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego (...) Zakładu (...) w W. kwoty 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć dziadka wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 23.04.2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu powódka podniosła, że w dniu 23 czerwca 2006 r. w miejscowości (...) J. L. kierując pojazdem m-ki O. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, że przystępując do wyprzedzania motoroweru w miejscu niedozwolonym, doprowadził do zderzenia z motocyklistą. Kierujący motorowerem - dziadek powódki, J. K. (1), na skutek doznanych obrażeń ciała poniósł śmierć. Sprawca zdarzenia był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej. Pozwany odmówił powódce zapłaty jakiegokolwiek kwoty tytułem zadośćuczynienia.

Zdaniem powódki odmowa przyznania zadośćuczynienia jest krzywdząca. Powódka wskazała, iż strata dziadka była dla niej olbrzymią tragedią i niepowetowaną stratą, z jaką nie pogodzi się do końca życia. Między powódką a zmarłym istniała silna więź rodzinna i emocjonalna, wspólne pasje.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22.12.2016 r. Sąd Rejonowy w Krośnie nakazał zapłacić pozwanemu (...) Zakładowi (...) w W., na rzecz strony powodowej kwotę 15.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23.04.2016r. do dnia zapłaty oraz koszty postępowania.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 55-57) pozwany domagał się oddalenia powództwa i zasądzenia od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania. Pozwany w sprzeciwie zarzucił, iż od czasu zdarzenia, w którym zginął dziadek powódki upłynęło 10 lat. Nie może ulegać wątpliwości, że charakter aktualnych uczuć powódki związanych z tym zdarzeniem jest zasadniczo odmienny od tych sprzed wielu lat. N. M. w chwili śmierci dziadka miał 13 lat, a jak uczy doświadczenie życiowe dziecko w tym wieku przede wszystkim przebywa w szkole, a wolny czas spędza w grupie rówieśników. Najbliższe otoczenie dziecka to jego rodzice, rodzeństwo, o kolegach – rówieśnikach nie wspominając.

Wskazał również, iż w chwili śmierci J. K. (1) miał 77 lat i nie może ulegać wątpliwości, że z racji jego wieku najbliżsi musieli zakładać możliwość dość rychłego jego odejścia. Powódka po śmierci dziadka nie została sama, była otoczona najbliższą rodziną. Z racji jej i dziadka wieku, niewątpliwie strata, jakiej doznała nie miała takiego wymiaru, jak chociażby strata małżonka, dziecka czy jedyne z rodzeństwa.

Pozwany także wyraził pogląd, iż zasądzenie odsetek zgodnie z żądaniem pozwu prowadziłyby do bezpodstawnego przysporzenia w majątku powódki kosztem pozwanego.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 23.06.2006 r. w miejscowości R. kierujący samochodem marki O. (...) J. L., któremu ochronę ubezpieczeniową w zakresie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych udzieliła strona pozwana, nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, że przystępując do wyprzedzania motoroweru w miejscu niedozwolonym, doprowadził do zderzenia z motocyklistą. Kierujący motorowerem - dziadek powódki, J. K. (1), na skutek doznanych obrażeń ciała poniósł śmierć. Powódka zgłosiła roszczenie odszkodowawcze pozwanemu. Pozwany w procesie likwidacji szkody odmówił jej wypłaty tytułem zadośćuczynienia po stracie bliskiej osoby.

Powódka bardzo przeżyła śmierć swojego dziadka. Mieszkali oni w jednym domu. Jej rodzice pracowali zawodowo i to J. K. (1) zajmował się powódką, zwłaszcza, że ojciec, jako kierowca często wyjeżdżał w delegacje. Wspólnie spędzali dużo czasu, odwoził powódkę do szkoły i przywoził ze szkoły, pomagał w nauce matematyki, finansował korepetycje powódki z matematyki i języka angielskiego, uczył wnuki piosenek.

Nagła i niespodziewana śmierć dziadka była dla powódki doświadczeniem szczególnie przykrym, silnie stresogennym, obciążającym psychicznie i emocjonalnie. Powódka straciła osobę mu bliską, pozytywnie wpisaną w zakres jej życiowych doświadczeń. Wspólne mieszkanie i wynikające z niego codzienna bliskość sprzyjały swobodnemu kształtowaniu emocjonalnego przywiązania, a łączące ich wzajemnie więzi uczuciowe należy uznać za dodatnie, typowe dla relacji panujących pomiędzy dziadkiem a wnuczką. Doświadczona strata osoby bliskiej skutkowałą procesem żałoby, któremu towarzyszyło uczucie smutku, przygnębienia, żalu, pustki, niesprawiedliwości i krzywdy.

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, sąd uznał za wiarygodne w pełni zeznania powódki. Dotyczyły one związku (...) z jej dziadkiem od dzieciństwa oraz krzywdy, bólu i cierpienia, jakich doznała po jego śmierci w tak tragicznych i nieoczekiwanych okolicznościach. Opis relacji łączącej powódkę z dziadkiem z jej perspektywy oraz z zeznań świadków dały podstawę do twierdzenia, że nie są one wyolbrzymione, ale w pełni obiektywne, odpowiednie do wieku powódki w chwili śmierci jej dziadka – 13 lat. Sąd przeprowadził także dowód z dokumentów w postaci akt szkodowych, autentyczność dokumentów nie była kwestionowana przez strony.

Dowody:

1. zeznania powódki - k. 88;
2. zeznania świadków :
 - J. K. (2) - k. 86-87,
 - J. K. (3) - k. 87,
 - B. C. - k. 87,
 - J. C. – k. 87-88,
3. opinia biegłej M. N. - k.89-91;

Wszystkie dowody sąd uznał za wiarygodne, bowiem są wewnętrznie spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Opinia biegłej jest dodatkowo fachowa i rzetelna oraz nie była kwestionowana przez strony, w imieniu których działali profesjonalni pełnomocnicy.

Zgodnie z przepisem art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Natomiast stosownie do przepisu art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Artykuł 446 § 4 k.c. określa kwestię możliwości przyznania najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Należy podkreślić, iż celem instytucji zadośćuczynienia jest naprawienie szkody niemajątkowej, która wyraża się w doznanej krzywdzie zarówno w postaci cierpienia fizycznego, jak i psychicznego. Negatywne przeżycia są jeszcze silniejsze, gdy mamy do czynienia z utratą osoby najbliższej, np. członka rodziny, partnera.

Naprawienie szkody następuje poprzez przyznanie przez sąd odpowiedniej rekompensaty pieniężnej, uwzględniającej całokształt okoliczności dotyczących oznaczonej osoby.

Przedmiotem ochrony wyrażonym w art. 446 k.c. są więzi rodzinne zerwane w wyniku czynu niedozwolonego, będące podstawą jej funkcjonowania. Wiąż emocjonalna, która istnieje pomiędzy członkami rodziny pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 oraz art. 24 k.c.

Zadośćuczynienie przewidziane w przepisie art. 446 § 4 k.c. nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesionych przez nią szkód majątkowych. Celem tego zadośćuczynienia jest kompensacja krzywdy (złagodzenie cierpień psychicznych) doznanej na skutek śmierci najbliższej osoby. Należy wskazać, iż w przypadku zdarzeń nagłych, niespodziewanych, np. w postaci śmiertelnego wypadku komunikacyjnego, jak w przedmiotowej sprawie, ból po stracie osoby bliskiej jest dużo większy. Spowodowane jest to niemożnością przygotowania się na odejście bliskiej osoby, pożegnania się z nią oraz często występujący szok, czy też niedowierzanie u osób najbliższych.

Przywołany przepis art. 446 § 4 k.c. nie wymienia kryteriów, którymi powinien kierować się sąd ustalając wysokość takiego zadośćuczynienia. Ustawodawca wskazał tylko, że ma to być „odpowiednia” suma (kwota). Kryteria te zostały wypracowane w orzecznictwie oraz w piśmiennictwie. Do kryteriów tych zalicza się: charakter więzów rodzinnych i stopień pokrewieństwa między zmarłym a osobą występującą z roszczeniem, rolę jaką w rodzinie pełniła osoba zmarła,

osobisty żal, ból, poczucie osamotnienia i pustki po śmierci osoby najbliższej, dramatyzm doznań osoby bliskiej zmarłemu, która występuje z roszczeniem, wiek zmarłego oraz wiek osoby bliskiej i jej sytuacja życiowa, stopień, w jakim pokrzywdzony (osoba występująca z roszczeniem) będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, skorzystanie z fachowej pomocy w czasie radzenia sobie w trudnej sytuacji i proces leczenia doznanej traumy, brak wsparcia i opieki członka rodziny, stany depresyjne i zaburzenia adaptacyjne, aktualna sytuacja rodzinna pokrzywdzonego, który dochodzi roszczenia.

Wysokość zadośćuczynienia powinna uwzględniać aktualne warunki i stopę życiową społeczeństwa, wśród którego mieszka poszkodowany. Bez znaczenia jest natomiast status społeczny i materialny poszkodowanego (zob.: wyr. SN z 14.02.2008 r., II CSK 536/07, OSP 2010/5/47; wyr. SN z 3. (...), III CSK 279/10, Legalis nr 442095).

Zważywszy na rozmiar krzywdy doznanej przez powódkę w wyniku zachowania osoby ubezpieczonej u strony pozwanej sąd uznał, że odpowiednią kwotą zadośćuczynienia przysługującego powódce będzie kwota 10.000 zł.

Przeprowadzone w sprawie dowody, w tym zeznania świadków, dają podstawę do stwierdzenia, że w dacie śmierci dziadka powódki pomimo posiadania przez nią bliższej rodziny był osobą bardzo ważną, od dziecka stanowiącą oparcie. Wiek powódki - 13 lat nie jest przesłanką świadcząca o tym, iż fakt śmierci dziadka nie ma znamion traumy, a co dopiero w tak tragicznych okolicznościach jak w niniejszej sprawie. Powódkę łączyła z dziadkiem szczególna więź, był wsparciem, pomagał we wszystkich sprawach, problemach wieku dziecięcego. Mimo swojego wieku J. K. (1) był osobą aktywną. Nie ma znaczenia fakt, że w chwili śmierci zmarły miał już 77 lat i rodzina mogła z racji wieku przewidywać nieodległy zgon dziadka powódki. Czym innym jest, bowiem śmierć z przyczyn naturalnych, a czym innym jest śmierć nagła, której powódka się nie spodziewała i która wywarła na niej piętno, utrzymujące się do dnia dzisiejszego.

W świetle powyższego sąd zasądził na rzecz powódki kwotę 10.0000 zł (pkt I), uznając ją za w pełni adekwatną do rozmiaru cierpienia i krzywdy, jakiej doznała powódka na skutek śmierci osoby najbliższej, w pozostałym zakresie oddalił powództwo (pkt II).

W ocenie sądu zadośćuczynienie, o którym mowa w art. 446 § 4 k.c., ma charakter całościowy, jednorazowy i nie jest dopuszczalne jego dzielenie i dochodzenie częściami (zob. wyr. SA w Łodzi z 8.08.2014 r., I ACa 216/14 LEX nr 1506247). Ustalając wysokość zasądzanego świadczenia sąd wziął pod uwagę wszystkie ujawnione okoliczności (zob. R.K.: Zadośćuczynienie za krzywdę wynikłą wskutek śmierci najbliższego członka rodziny, Mon. Prawn. 2012/2, str. 79) oraz elementy krzywdy, które- w oparciu o znane już okoliczności- mogą ujawnić się w przyszłości (Zob. A. Daszewski: Miarkowanie zadośćuczynienia dla najbliższych członków rodziny z art. 446 § 4 k.c., Mon. Ubezpieczeniowy 2011/45; wyr. SA w Łodzi z 6.07.2015 r., I ACa 67/15, OSA 2015/11/80-91).

Zasądzona kwota zadośćuczynienia jest właściwa i nie ma zdaniem sądu orzekającego znamion kwoty rażąco wygórowanej ani też rażąco niskiej.

Odsetki ustawowe zostały zasądzone na podstawie art. 481 § 1 k.c. od 23.04.2016 r., czyli zgodnie z żądaniem pozwu. Pozwany ostateczną decyzją z dnia 22.04.2016 r. odmówił wypłaty zadośćuczynienia i odsetki liczone są od dnia następnego.

O kosztach jak w punkcie III wyroku sąd orzekł na podstawie przepisu art. 100 kpc, oraz przepis § 2 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 w sprawie opłat za czynności radców prawnych rozdziałając stosunkowo koszty postępowania.

Strona powodowa poniosła następujące koszty procesu:

- 4.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (wg przepisów obowiązujących w dniu wniesienia pozwu),
- 750 zł tytułem opłaty od pozwu,

- 356,29 zł tytułem zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego, co daje łączną kwotę 5923,29 zł.

Strona pozwana poniosła koszty procesu w wysokości 4.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Powódka dochodziła kwoty 15.000 zł, a zasądzono na jej rzecz kwotę 10.000 zł; zatem wygrała sprawę w 2/3 części, a przegrała w 1/3 części. 2/3 kosztów powódki to 3948,86 zł (2/3 x 5923,29 zł). Natomiast pozwany wygrał sprawę w 1/3 części, 1/3 kosztów pozwanego to 1600 zł (1/3 x 4800 zł).

Mając powyższe na uwadze, zasądzono od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2348,86 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania (pkt III) ((...),86 – 1600).

O kosztach jak w punkcie IV wyroku sąd orzekł na podstawie przepisu art. 84 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

-(...)

-(...)

2. (...)